

Forslag

til

Lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

Fremsat den 2. februar 1962 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 65 af 9. marts 1959 om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v. foretages følgende ændringer:

1. Lovens § 7 affattes således:

„§ 7. Det udligningstilsvaret, der for hvert af regnskabsårene 1962-63 og 1963-64 vil være at udrede af Frederiksberg og Gentofte kommuner til Københavns kommune (jfr. lov nr. 84 af 31. marts 1937, som ændret senest ved lov nr. 53 af 16. marts 1956), erstattes af et fikseret udligningstilsvaret, der

for hvert af de nævnte regnskabsår vil være at beregne som det i henhold til den nævnte lovgivning for regnskabsåret 1957-58 beregnede tilsvaret med tillæg af 10 pct.“

2. Lovens § 8 udgår.

3. I lovens § 9, stk. 2, ændres ordene „1961-62“ til: „1963-64“.

§ 2.

Loven finder anvendelse fra og med skatteåret 1962-63.

Bemærkninger til lovforslaget.

Ved lov nr. 66 af 9. marts 1959 om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen m. v. blev erhvervsskatten afskaffet mellem kommunerne inden for 9 byområder, hvor erhvervsskatten var af særlig stort omfang. Samtidig blev der ved lov nr. 65 af 9. marts 1959 om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v. gennemført en ordning, hvorved det blev pålagt omegnskommunerne i de pågældende områder at betale et tilsvaret til centralkommunen. Dette tilsvaret blev for den enkelte omegnskommune fastsat til det beløb, som kommunens skatteydere i skatteåret 1957-58 havde betalt i erhvervsskat til de øvrige kommuner inden for afløsningsområderne, dog med fradrag af kommunens indtægter ved erhvervsskat fra indbyggere i de samme kommuner.

Indenrigsmin. 6. kt. j. nr. 6002-1961

Ved loven om erhvervsskattens afløsning blev der samtidig foretaget en fiksering af udligningstilsvarene fra Frederiksberg og Gentofte kommuner til Københavns kommune, således at disse tilsvare i regnskabsåret 1959-60 skulle udgøre 105 pct. af de for regnskabsåret 1957-58 beregnede tilsvare og i regnskabsårene 1960-61 og 1961-62 110 pct. af de nævnte tilsvare.

Loven om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v. skal ifølge lovens § 9, stk. 2, optages til revision i folketingsåret 1961-62, og bestemmelserne i lovens § 7 om fiksering af udligningstilsvarene fra Frederiksberg og Gentofte kommuner til Københavns kommune omfatter alene regnskabsårene 1959-60, 1960-61 og 1961-62.

Den i 1959 gennemførte afløsningsordning ved-

rørende erhvervsskatten og fiksering af udlignings-tilsvarene var af midlertidig karakter, og det blev forudsat, at den skulle afløses af en mere varig ordning, der opfylder erhvervsskattens formål — at hindre urimeligt skattely og bidrage til centralkommunens udgifter til „fælles bedste“ — uden samtidig at være behæftet med de iøjnefaldende mangler, der klæber ved erhvervsskatten.

Siden afløsningsordningens gennemførelse er der sket en vis tilnærmelse af beskatningsforholdene i kommunerne inden for afløsningsområderne. Dette skyldes for det første forøgelsen af den kommunale grundskyld og ejendomsskyld i bykommunerne ved indførelsen af den ekstraordinære grundskyld og ejendomsskyld fra og med skatteåret 1959-60, hvilket betød, at bykommunernes ejendomsbeskatning nærmede sig niveauet for den kommunale ejendomsbeskatning i landkommunerne, samt at den kommunale indkomstbeskatning i bykommunerne derved blev lettet. For det andet har fordelingen af beskatningen på faste ejendomme og indkomster i landkommunerne ved lovene af 18. februar 1961 om beskatning til kommunerne af faste ejendomme og den amtskommunale beskatning nærmet sig fordelingen af beskatningen på de to beskatningsgrundlag i bykommunerne, dels ved den delvise omlægning af den amtskommunale beskatning fra grundskyld til udskrivning på kommunerne, dels ved fikseringen af ejendomsskylden i sogne- og amtskommunerne og indførelsen af faste grænser for de amts- og sognekommunale grundskyldpromiller. Endelig betød statens overtagelse af kommunernes direkte udgifter til folkepension, jfr. lov nr. 44 af 1. marts 1961, en større lettelse for bykommunerne end for deres omegnskommuner.

Trods den stedfundne tilnærmelse i beskatningsforholdene for centralkommunerne og deres omegnskommuner, er der dog stadig tale om betydelige forskelle i beskatningsforholdene inden for afløsningsområderne — forskelle der de fleste steder vil blive yderligere uddybet, dersom afløsningstilsvarene falder væk. Til belysning heraf er der for et udsnit af kommuner i hovedstadsområdet samt for nogle af de af afløsningsordningen omfattede kommuner i Vejleområdet vist, hvorledes udskrivningsprocenterne (beskatningsprocenterne) har udviklet sig fra skatteåret 1959-60 til skatteåret 1961-62, samt hvorledes udskrivningsprocenterne (beskatningsprocenterne) ville have været i sidstnævnte skatteår, dersom der i dette år ikke havde været en afløsningsordning:

Udskrivningsprocenterne for udvalgte kommuner i hovedstadsområdet.

	1959-60	1960-61	1961-62	
			faktisk uden afløsningstilsvær	beregnet
København	96,0	89,5	82,0	86,2
Hvidovre	104,0	100,0	87,0	83,5
Rødovre	100,0	100,0	88,0	85,6
Hørsholm	85,0	85,0	82,0	64,5
Lyngby-Tårnbæk . . .	85,0	80,0	73,0	61,8

Beskatningsprocenterne for udvalgte kommuner i Vejleområdet.

	1959-60	1960-61	1961-62	
			faktisk uden afløsningstilsvær	beregnet
Vejle	20,1	18,5	16,2	17,1
Hover	15,6	16,0	13,7	13,3
Vinding	10,7	10,3	12,0	8,5

Til belysning af spørgsmålets omfang er endvidere i vedføjede bilag optaget en fortegnelse over samtlige afløsningstilsvares størrelse og vægt i forhold til centralkommunernes og omegnskommunernes opholdskommuneskat samt kommunernes udskrivnings- og beskatningsprocenter.

Af ovenstående opstillinger og fortegnelsen i bilaget fremgår, at en fuldstændig ophævelse af afløsningsordningerne vil betyde en væsentlig forøgelse af afstanden i skatteniveauerne mellem centralkommunerne og mange af de pågældende omegnskommuner, medmindre der samtidig indføres andre udlignende foranstaltninger. En ophævelse af afløsningstilsvarene vil samtidig betyde, at omegnskommunerne og deres beboere ikke i samme omfang som hidtil bidrager til centralkommunernes udgifter til formål, der er af betydning også for hele byområdet, f. eks. trafik anlæg og kulturelle foranstaltninger.

En ophævelse af afløsningstilsvarene bør derfor foretages i forbindelse med, at der foretages en videregående udgifts- og/eller indtægtsudligning enten indbyrdes mellem kommunerne inden for de enkelte afløsningsområder eller med virkning for hele landet. Der foretages for tiden undersøgelser med henblik på, under hvilken form en sådan udligning eventuelt vil kunne finde sted, men forslag herom — der må være af mere indgribende karakter — vil tidligst kunne forventes fremsat på et sådant tidspunkt, at ændringerne kan få virkning fra og med skatteåret 1964-65. Indtil en sådan ordning gennemføres, bør de eksisterende afløsningsordning-

ger derfor opretholdes, og det foreliggende lovforslag går da også ud på en forlængelse af afløsningsordningerne i yderligere to år.

Den tilnærmelse i beskatningsniveauerne inden for afløsningsområderne, der i denne periode er sket, kunne pege i retning af en nedsættelse af tilsvarene. De stedfundne pris- og lønstigninger og omegnskommunernes stadig stigende vækst gør det omvendt naturligt at overveje en forhøjelse af tilsvarene. Disse tendenser er imidlertid ikke fælles for alle kommunerne inden for områderne: medens de forhold, der taler for en nedsættelse af tilsvarene, har langt den stærkeste vægt i nogle kommuner, er det omvendte tilfældet i andre kommuner. Det ville derfor ikke være naturligt at foretage en ensartet regulering af afløsningstilsvarene, men en tilpasning af de enkelte tilsvarsbeløb til forholdene i de enkelte tilfælde. Da det imidlertid kun er tanken, at afløsningsordningen skal opretholdes i et par år og derefter vige for en mere varig løsning af de særlige problemer i afløsningsområderne, forekommer det ikke hensigtsmæssigt at foretage en individuel tilpasning af afløsningstilsvarene og dermed foregribe en mere varig løsning. Forslaget går derfor alene ud på at opretholde de eksisterende afløsningstilsvare uden regulering af nogen art.

Som nævnt ovenfor blev der ved loven om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner også foretaget en fiksering af de beløb, der af Frederiksberg og Gentofte kommuner skulle betales til Københavns kommune som udligningstilsvare i henhold til lov nr. 84 af 31. marts 1937 med senere ændringer. I regnskabsåret 1961-62 udgør de fikserede tilsvare således 110 pct. af de for regnskabsåret 1957-58 beregnede tilsvarsbeløb, d. v. s. at Frederiksberg og Gentofte kommuner i regnskabsåret 1961-62 betalte København udligningstilsvare på henholdsvis ca. 8,1 mill. kr. og ca. 16,8 mill. kr.

For disse tilsvare gælder det i endnu højere grad end for afløsningstilsvarene, at en afskaffelse ikke kan foretages, medmindre der på anden måde tilvejebringes en udligning mellem kommunerne. Der- som såvel afløsningstilsvarene som udligningstilsvarene var faldet væk, ville udskrivningsprocenten

i Københavns kommune i 1961-62 have udgjort 92,9 i stedet for 82, medens Frederiksberg og Gentofte kommuners udskrivningsprocenter ville være faldet til henholdsvis 52,6 og 46,5 mod nu 62 og 65.

Såfremt der ikke gennemføres en forlængelse af den foretagne fiksering af udligningstilsvarene, skal nye udligningstilsvare beregnes efter reglerne i 1937-loven med senere ændringer. Disse regler vil dog ikke umiddelbart kunne anvendes, idet de ikke er tilpasset den siden 1956 skete udvikling, herunder særlig de stedfundne stigninger i grundskylden i disse kommuner. Dersom fikseringen ikke var sket, ville en sådan regulering af beregningsgrundlaget allerede være sket tidligere.

Det kan derfor ikke siges, hvad udligningstilsvarene ville have udgjort, dersom fiksering ikke var gennemført, ligesom det på grund af de ændrede lovgivningsmæssige forudsætninger vil være umuligt med blot tilnærmelsesvis nøjagtighed at angive, hvad udligningstilsvarene ville blive i regnskabsåret 1962-63. Dette skyldes også, at man ikke kender udgiftstallene for dette regnskabsår.

Når henses til, at der sigtes på gennemførelsen af en mere varig ordning til imødegåelse af de særlige problemer i de store byområder, vil det ikke være hensigtsmæssigt på indeværende tidspunkt at foretage ændringer i de meget komplicerede beregningsregler for hovedstadsudligningen og derved også foregribe en mere varig ordning. Der stilles derfor også forslag om at forlænge den foretagne fiksering yderligere 2 år, således at Gentofte og Frederiksberg kommuners udligningstilsvare i regnskabsårene 1962-63 og 1963-64 kommer til at udgøre samme beløb som i regnskabsåret 1961-62.

Samtidig foreslås reglen i lovens § 8 om nedsættelse af en voldgiftsret til at afgive indstilling om ændringer i lovgivningen vedrørende den økonomiske udligning mellem de tre kommuner ophævet. Voldgiftsrettens kompetence ville efter bestemmelsen kun omfatte en ændring af udligningen inden for de rammer, der er afstukket i 1937-loven. Da der netop sigtes på en mere varig ordning på et andet grundlag, er der ingen grund til at forny hjemlen til at nedsætte den særlige hovedstads-voldgiftsret.

Bilag.

Afløsningstilsvarene.

Kommune	Afløsningstilsvarene		Udskrivnings-/ beskatnings- procent 1961-62
	Afløsningstilsvare i 1.000 kr.	Afløsningstilsvare i pct. af opholds- kommuneskat pct.	pct.
København	15 021	5,0	82
Heraf ydet af:			
Ballerup-Måløv	315	4,5	86
Birkerød	466	7,9	85
Brøndbyerne	212	2,5	84
Dragør	184	9,0	92
Farum	112	6,2	80
Gentofte	779	1,3	65
Gladsaxe	1 192	4,4	90
Glostrup	201	2,5	79
Herlev	210	2,6	88
Herstederne	19	1,5	90
Hvidovre	610	4,0	87
Høje Tåstrup	90	1,9	89
Hørsholm	1 642	22,9	82
Lyngby-Tårnbæk	4 804	15,2	73
Rødovre	455	2,8	88
St. Magleby	77	6,6	75
Søllerød	2 626	16,8	79
Tårnby	902	5,6	84
Vallensbæk	50	9,7	63
Værløse	75	2,5	100
Århus	2 113	4,5	13,4
Heraf ydet af:			
Åby	322	8,9	11,8
Brabrand-Årslev	65	2,9	15,4
Hasle-Skejby-Lisbjerg	153	9,3	13,7
Holme-Tranbjerg	438	10,9	12,5
Vejlby-Risskov	668	14,2	12,6
Viby	467	7,6	13,4
Odense	700	1,5	14,6
Heraf ydet af:			
Allesø-Næsbyhoved-Broby	47	4,3	12,4
Dalum	447	12,4	11,0
Lumby	22	2,6	15,2
Pårup	136	14,1	11,8
Sanderum	48	5,7	11,0

Kommune	Afløsningstilsvaer	Afløsningstilsvaer i pct. af opholds- kommuneskat	Beskatnings- procent 1961-62
	1.000 kr.	pct.	pct.
Ålborg	978	3,0	14,8
Heraf ydet af:			
Hasseri	971	19,4	13,5
Sundby-Hvorup	7	0,2	17,4
Randers	215	1,5	14,3
Heraf ydet af:			
Dronningborg	52	6,2	13,5
Hornbæk-Tånum	62	14,2	12,7
Kristrup	63	5,1	11,0
Vorup	38	2,9	11,4
Vejle	698	5,8	16,2
Heraf ydet af:			
Hornstrup	151	19,9	11,5
Hover	25	3,1	13,7
Skibet	19	4,9	11,2
Vinding	503	38,9	12,0
Næstved	233	3,4	13,7
Heraf ydet af:			
Herlufsholm	233	10,0	12,0
Nykøbing F.	120	1,5	16,8
Heraf ydet af:			
Tingsted	22	5,6	9,0
Toreby	98	11,7	9,0
Nyborg	99	2,0	18,4
Heraf ydet af:			
Avnslev-Bovense	59	8,9	11,4
Hjulby	20	18,7	5,3
Vindinge	20	5,8	7,8
Afløsningstilsvaer i alt	20 177	—	—